

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*] SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 7. maijā¹

Lieta C-216/14

**Kriminālprocess
pret
Gavril Covaci**

(Amtsgericht Laufen (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās — Direktīva 2010/64/ES — Tiesības uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā — Iespēja pārsūdzību par spriedumu krimināllietā iesniegt nevis tiesvedības, bet citā valodā — Direktīva 2012/13/ES — Tiesības uz informāciju kriminālprocesā — Sprieduma krimināllietā izsniegšana pilnvarotajai personai un nosūtīšana ar parastu vēstuli apsūdzētajai personai — Pārsūdzības par šo spriedumu iesniegšanas termiņš, kas sākas ar tā izsniegšanu pilnvarotajai personai

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu sniedz Tiesai iespēju pirmo reizi interpretēt divas direktīvas, kuras pieņemtas, pamatojoties uz LESD 82. panta 2. punktu. Šī tiesību norma veido juridisko pamatu, lai pieņemtu minimālus noteikumus, kuru mērķis ir veicināt tiesas spriedumu un lēmumu savstarpēju atzišanu, kā arī policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kam ir pārrobežu aspekts. It īpaši LESD 82. panta 2. punkta otrās daļas b) apakšpunkts ļauj Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei pieņemt minimālus noteikumus par personu tiesībām kriminālprocesā.

2. Abas direktīvas, kuru interpretācija tiek lūgta, ir, pirmkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 20. oktobra Direktīva 2010/64/ES par tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā² un, otrkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 22. maija Direktīva 2012/13/ES par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā³.

3. Pirmais jautājums sniedz Tiesai iespēju precizēt tiesību uz mutisko un rakstisko tulkojumu apjomu, ja prasība pret rīkojumu par soda uzlikšanu tiek iesniegta citā, nevis tiesvedības valodā.

4. Otrais jautājums ir par to, vai Vācijas tiesību akti, kuros paredzēts tādu rīkojumu krimināllietā izsniegšanas pilnvarotajai personai mehānisms, ko pēc tam ar parastu vēstuli nosūta apsūdzētajai personai⁴, atbilst vai neatbilst Direktīvā 2012/13 noteiktajām prasībām un, it īpaši, tām tiesībām tikt informētam par pret personu celto apsūdzību, kas paredzētas šīs direktīvas 6. pantā.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — OV L 280, 1. lpp.

3 — OV L 142, 1. lpp.

4 — Turpmāk apsvērumos jēdziens “apsūdzētā persona” ietver personas, kas notiesātas par noziedzīgu nodarījumu, kuras to var pārsūdzēt tiesā.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – Savienības tiesības

1) Direktīva 2010/64

5. Direktīvā 2010/64 ir paredzētas tiesības uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā. Tā ir pirmais instruments, kas pieņemts Eiropas Savienībā, lai stiprinātu aizdomās turētās vai apsūdzētās personas krimināllietā procesuālās garantijas, saskaņā ar LESD 82. panta 2. punkta otrās daļas b) apakšpunktu nosakot minimālos noteikumus.

6. Šīs direktīvas preambulas 14., 17. un 33. apsvērumā ir noteikts:

“(14) Tiesības uz mutisko un rakstisko tulkojumu tiem, kas nerunā tiesvedības valodā vai nesaprot to, ir paredzētas [Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas⁵] 6. pantā, kā tas interpretēts Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā. Šī direktīva atvieglo šo tiesību piemērošanu praksē. Tālab šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt aizdomās turēto vai apsūdzēto personu tiesības uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā, lai garantētu to tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

[..]

(17) Ar šo direktīvu būtu jānodrošina bezmaksas un pienācīga lingvistiska palīdzība, lai aizdomās turētās vai apsūdzētās personas, kas nerunā valodā, kurā notiek kriminālprocess, vai nesaprot to, varētu pilnībā īstenot savas tiesības uz aizstāvību un lai tiktu nodrošināta lietas taisnīga izskatīšana.

[..]

(33) Šīs direktīvas noteikumi, kuri atbilst *ECHR* [ECPAK] un [Eiropas Savienības pamattiesību⁶] hartā garantētajām tiesībām, būtu jāinterpretē un jāīsteno atbilstīgi tām tiesībām, kas interpretētas atbilstīgajā Eiropas Cilvēktiesību tiesas un Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā.”

7. Direktīvas 2010/64 1. pantā “Priekšmets un darbības joma” ir noteikts šādi:

“1. Ar šo direktīvu paredz noteikumus attiecībā uz tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera izpildes procesā.

2. Tiesības, kas minētas 1. punktā, attiecas uz personām no brīža, kad dalībvalsts kompetentās iestādes ar oficiālu paziņojumu vai kā citādi ir šīs personas informējušas par to, ka tās tiek turētas aizdomās vai ir apsūdzētas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, līdz brīdim, kad process, tostarp attiecīgā gadījumā iztiesāšana un jebkādu pārsūdzību izskatīšana, ir pabeigts un ir galīgi noteikts, vai šī persona ir izdarījusi noziedzīgo nodarījumu.

[..]”

5 — Turpmāk tekstā — “ECPAK”.

6 — Turpmāk tekstā — “Harta”.

8. Šīs direktīvas 2. pantā “Tiesības uz mutisko tulkojumu” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka aizdomās turētajām vai apsūdzētajām personām, kuras nesaprot attiecīgajā kriminālprocesā lietoto valodu vai nerunā tajā, nekavējoties tiek nodrošināts mutiskais tulkojums kriminālprocesā izmeklēšanas un tiesu iestādēs, tostarp policijas nopratināšanā, visās tiesas sēdēs un jebkādā starpposma uzklaušīšanā.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai vajadzības gadījumā nolūkā nodrošināt taisnīgu lietas izskatīšanu saziņai starp aizdomās turētajām vai apsūdzētajām personām un viņu advokātiem būtu pieejams mutiskais tulkojums, ja šī saziņa ir tieši saistīta ar pratināšanu vai uzklaušīšanu tiesas procesā vai ar pārsūdzības vai citu procesuālo pieteikumu iesniegšanu.

[..]

8. Mutiskais tulkojums, ko sniedz saskaņā ar šo pantu, ir pietiekami kvalitatīvs, lai nodrošinātu taisnīgu lietas izskatīšanu, jo īpaši nodrošinot, lai aizdomās turētajām vai apsūdzētajām personām būtu skaidrs, par ko tās apsūdz, un lai tās spētu īstenot savas tiesības uz aizstāvību.”

9. Minētās direktīvas 3. pants “Tiesības uz būtisku dokumentu rakstisko tulkojumu” ir formulēts šādi:

“1. Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētajām vai apsūdzētajām personām, kuras nesaprot attiecīgajā kriminālprocesā lietoto valodu, pieņemamā termiņā tiktu sniegts visu tādu dokumentu rakstiskais tulkojums, kuri ir būtiski, lai nodrošinātu, ka tās spēj īstenot savas tiesības uz aizstāvību, un lai nodrošinātu taisnīgu procesu.

2. Būtiskie dokumenti ietver jebkuru lēmumu par brīvības atņemšanu personai, jebkuru apsūdzību vai apsūdzības rakstu un jebkuru spriedumu.

3. Par to, vai kāds cits dokuments uzskatāms par būtisku, katrā konkrētajā gadījumā lemj kompetentās iestādes. Šādā nolūkā aizdomās turētās vai apsūdzētās personas vai viņu advokāti var iesniegt pamatotu lūgumu.

[..]”

2) Direktīva 2012/13

10. Direktīva 2012/13 ir otrs instruments, kas pieņemts, lai stiprinātu aizdomās turētās vai apsūdzētās personas krimināllietā Savienībā procesuālās garantijas. Tajā ir paredzētas tiesības uz informāciju kriminālprocesā.

11. Šīs direktīvas preambulas 27., 28., 40. un 41. apsvērumā ir noteikts:

“(27) Noziedzīga nodarījuma izdarīšanā apsūdzētām personām būtu jāsaņem visa nepieciešamā informācija par izvirzīto apsūdzību, lai viņas varētu sagatavot savu aizstāvību un tiktu garantētas tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

(28) Aizdomās turētajiem vai apsūdzētajām personām informācija par noziedzīgo darbību, par kuras izdarīšanu viņas tur aizdomās vai apsūdz, būtu jāsniedz nekavējoties un ne vēlāk kā pirms viņu pirmās nopratināšanas, ko veic policija vai cita kompetenta iestāde, neskarot notiekošās izmeklēšanas gaitu. Apraksts par faktiem, tostarp – ja ir zināmi – par laiku un vietu, kas saistīti ar noziedzīgo darbību, par kuras izdarīšanu personas tur aizdomās vai apsūdz, un iespējamā

noziedzīgā nodarījuma juridiskā kvalifikācija būtu jāpaziņo pietiekami detalizēti, ņemot vērā kriminālprocesa stadiju, kurā šādu aprakstu dara zināmu, lai aizsargātu procesa taisnīgu norisi un ļautu efektīvi izmantot tiesības uz aizstāvību.

[..]

- (40) Šī direktīva nosaka minimālos noteikumus. Dalībvalstis var paplašināt šajā direktīvā noteiktās tiesības, lai nodrošinātu augstāku aizsardzības līmeni arī gadījumos, kas nav nepārprotami minēti šajā direktīvā. Aizsardzības līmenim nekad nevajadzētu būt zemākam par standartiem, kas noteikti *ECTK* [ECPAK], kā interpretēts Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā.⁽⁴¹⁾ Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Hartā. Jo īpaši šīs direktīvas mērķis ir veicināt tiesības uz brīvību, tiesības uz taisnīgu tiesu un tiesības uz aizstāvību. Tā būtu atbilstīgi jāīsteno.”

12. Šīs direktīvas 1. pantā tās priekšmets ir definēts šādi:

“Šī direktīva paredz noteikumus par aizdomās turēto vai apsūdzēto personu tiesībām uz informāciju par viņu tiesībām kriminālprocesā un par viņiem izvirzīto apsūdzību. [..]”

13. Direktīvas 2012/13 2. panta 1. punktā tās darbības joma ir noteikta šādi:

“Šo direktīvu piemēro no brīža, kad dalībvalsts kompetentās iestādes ir informējušas personas par to, ka viņas tiek turētas aizdomās vai ir apsūdzētas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, līdz brīdim, kad process ir pabeigts, par ko uzskata brīdi, kad ir galīgi noteikts, vai aizdomās turētais vai apsūdzētā persona ir izdarījusi noziedzīgo nodarījumu, tostarp attiecīgos gadījumos sprieduma pieņemšanu un jebkādu pārsūdzību izskatīšanu.”

14. Šīs direktīvas 3. pantā tiesības uz informāciju par tiesībām ir noteiktas šādā redakcijā:

“1. Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētie vai apsūdzētās personas nekavējoties saņemtu informāciju vismaz par šādām procesuālajām tiesībām, kā tās piemērojamas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, lai nodrošinātu minēto tiesību efektīvu īstenošanu:

[..]

- c) tiesībām tikt informētam par apsūdzību saskaņā ar 6. pantu;

[..].”

15. Saskaņā ar minētās direktīvas 6. pantu “Tiesības uz informāciju par apsūdzību”:

“1. Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētie vai apsūdzētās personas saņemtu informāciju par noziedzīgo darbību, kuras izdarīšanā viņus tur aizdomās vai apsūdz. Minēto informāciju sniedz nekavējoties un tik detalizēti, cik nepieciešams, lai garantētu procesa taisnīgu norisi un tiesību uz aizstāvību efektīvu īstenošanu.

[..]

3. Dalībvalstis nodrošina, lai ne vēlāk kā tad, kad tiesā tiek iesniegti apsūdzības argumenti, tiktu sniegta detalizēta informācija par apsūdzību, tostarp par noziedzīga nodarījuma būtību un juridisko kvalifikāciju, kā arī apsūdzētās personas līdzdalības pakāpi.

[..]”

B – Vācijas tiesības

16. Likuma par tiesu organizāciju (*Gerichtsverfassungsgesetz*, turpmāk tekstā – “GVG”) 184. pantā ir paredzēts, ka tiesu valoda ir vācu valoda.

17. GVG, kas grozīts pēc Direktīvas 2010/64 un Direktīvas 2012/13 transponēšanas, 187. pantā ir noteikts:

“1. Tiesa apsūdzētajam vai notiesātajam, kurš neprot vācu valodu vai kuram ir dzirdes vai runas traucējumi, nodrošina tulku vai tulkotāju, ja tas ir nepieciešams viņa kriminālprocesuālo tiesību izmantošanai. Apsūdzētajam saprotamā valodā tiesa viņam paziņo, ka viņš visā kriminālprocesa laikā var bez atlīdzības izmantot tulka vai tulkotāja palīdzību.

2. Apsūdzētā, kurš neprot vācu valodu, kriminālprocesuālo tiesību izmantošanai parasti ir vajadzīgs rakstisks rīkojumu par brīvības atņemšanu, kā arī apsūdzības rakstu, rīkojumu par soda uzlikšanu un spēkā vēl nestājušos spriedumu tulkojums [..]

[..]”

18. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa (*Strafprozessordnung*, turpmāk tekstā – “StPO”) 132. panta 1. punktu dokumentu izsniegšanas nolūkā personas pilnvarošana notiek šādi:

“Ja šā likuma piemērojamības teritorijā apsūdzētajam, kurš ievērojami tiek turēts aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, nav pastāvīgas vai pagaidu dzīvesvietas, bet apcietināšanas ordera izsniegšanas nosacījumi nav izpildīti, tad, lai nodrošinātu kriminālprocesa norisi, var tikt noteikts, ka apsūdzētais:

- 1) sniedz atbilstošu nodrošinājumu sagaidāmajam naudas sodam un tiesvedības izmaksām, un
- 2) pilnvaro kādu kompetentās tiesas darbības teritorijā dzīvojošu personu tiesas izsniegto dokumentu saņemšanai.”

19. StPO 410. pants par iebildi pret rīkojumu par soda uzlikšanu ir izteikts šādā redakcijā:

“1. Apsūdzētais divu nedēļu laikā no rīkojuma par soda uzlikšanu izsniegšanas var vai nu rakstiski, vai kā piezīmi pie kancelejas sagatavotā protokola iesniegt minēto rīkojumu izdevušajai tiesai iebildi pret rīkojumu par soda uzlikšanu. [..]

[..]

3. Ja pret rīkojumu par soda uzlikšanu noteiktajā termiņā nav iesniegta iebilde, tas ir pielīdzināms spriedumam, kurš ir stājies likumīgā spēkā.”

II – Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

20. 2014. gada 25. janvārī policijas veiktā pārbaudē Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā tika konstatēts, ka *G. Covaci*, Rumānijas pilsonis, vadīja transportlīdzekli, kuram nebija spēkā esoša līguma par civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu, un turklāt uzrādītā apdrošināšanas karte (tā sauktā zaļā karte) bija viltota.

21. Pēc tam ar tulka palīdzību *G. Covaci* tika uzklausīts par šiem faktiem policijā.

22. Šajā gadījumā *G. Covaci*, kuram nebija nedz pastāvīgas, nedz pagaidu dzīvesvietas Vācijas tiesību jurisdikcijā, rumāņu valodā noformēja neatsaucamu, rakstisku pilnvarojumu trijiem *Amtsgericht Laufen* [Laufenes Pirmās instances tiesa] (Vācija) darbiniekiem dokumentu izsniegšanas nolūkā. Šajā pilnvarā bija precizēts, ka visi tiesas dokumenti izsniedzami šiem pilnvarniekiem un ka pārsūdzības termiņi sākas līdz ar dokumentu izsniegšanu minētajiem pilnvarniekiem.

23. Pabeigusi izmeklēšanu, *Staatsanwaltschaft Traunstein* (Traunšteinas prokuratūra, Vācija) 2014. gada 18. martā, lai piemērotu sodu, lūdza *Amtsgericht Laufen* izsniegt rīkojumu par soda uzlikšanu *G. Covaci* par visiem izdarītajiem pārkāpumiem.

24. Rīkojums par soda uzlikšanu ir vienkāršots kriminālprocess, kas bez tiesas sēdes sasaukšanas ļauj vienpusēji uzlikt sodu. To pēc prokurora pieprasījuma izsniedz tiesa par nelieliem noziedzīgiem nodarījumiem, kas neprasa apsūdzētās personas personīgu klātbūtni; rīkojums par soda uzlikšanu ir pagaidu lēmums. To pielīdzina spriedumam, kurš ir stājies likumīgā spēkā pēc tam, kad ir beidzies iebildes iesniegšanas termiņš, kas noteikts divas nedēļas no minētā rīkojuma izsniegšanas, attiecīgā gadījumā – apsūdzētā noteiktajiem pilnvarniekiem. Iebildi noteiktajā termiņā var sagatavot rakstveidā vai mutvārdos, to protokolējot tiesas kancelejā, un pēc tam attiecīgi tiek sasaukta tiesas sēde.

25. Šajā pieprasījumā *Staatsanwaltschaft Traunstein* lūdza, lai rīkojums par soda uzlikšanu apsūdzētajam tiktu izsniegts tā noteiktajām pilnvarotajām personām un turklāt lai iespējamie rakstveida apsvērumi, tostarp prasība par rīkojumu, tiktu iesniegta vācu valodā.

26. *Amtsgericht Laufen*, kurā ir iesniegts prasības pieteikums par rīkojumu par soda uzlikšanu, jautā par *Staatsanwaltschaft Traunstein* lūgumu saderību ar Direktīvām 2010/64 un 2012/13. Pirmkārt, iesniedzējtiesa jautā, vai pienākums iesniegt prasību par rīkojumu par soda uzlikšanu vācu valodā, kas izriet no *GVG* 184. panta, atbilst tām Direktīvas 2010/64 prasībām, ar kurām kriminālprocesā apsūdzētajām personām ir paredzēta bezmaksas lingvistiskā palīdzība. Otrkārt, šai tiesai ir šaubas par rīkojuma par soda uzlikšanu izsniegšanas procedūras ar pilnvarotas personas starpniecību, pēc kā tiek nosūtīta parasta vēstule, saderību ar Direktīvu 2012/13, it īpaši – ar tiesībām tikt informētam par apsūdzību.

27. Tādēļ *Amtsgericht Laufen* nolēma apturēt nolēmuma par rīkojuma par soda uzlikšanu izsniegšanas procedūru pieņemšanu un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīvas 2010/64 [..] 1. panta 2. punkts, kā arī 2. panta 1. un 8. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tiesas rīkojumu, kurā, piemērojot [*GVG*] 184. pantu, apsūdzētajām personām tiek prasīts prasību, lai tā būtu pieņemama, iesniegt tikai tiesas [darba] valodā, šajā gadījumā – vācu?”

- 2) Vai Direktīvas 2012/13 [...] 2. pants, 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj rīkojumu, kurā apsūdzētajai personai uzdots izraudzīties pilnvaroto personu izsniegto dokumentu saņemšanai, ja prasības celšanas termiņš sākas līdz ar dokumentu izsniegšanu pilnvarotajai personai un tam, vai apsūdzētā persona vispār zina par izvirzīto apsūdzību, galu galā nav nozīmes?”

III – Analīze

A – Ievada apsvērumi

28. Direktīvas, kas pieņemtas, pamatojoties uz LESD 82. pantu, ir jāinterpretē, ņemot vērā brīvības, drošības un tiesiskuma telpas mērķus un, it īpaši, tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās.

29. Saskaņā ar LESD 82. panta 1. punktu tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās pamatojas uz tiesas spriedumu un lēmumu savstarpējas atzišanas principu. No LESD 82. panta 2. punkta otrās daļas b) apakšpunkta arī izriet, ka, lai atvieglotu savstarpēju atzišanu un policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, Savienības likumdevējs var pieņemt minimālus noteikumus attiecībā uz personu tiesībām kriminālprocesā.

30. Ir skaidrs, ka šādu “minimālo” noteikumu, kas patiesībā skar būtiskus principus, proti, tiesības uz aizstāvību un tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, no kuriem dalībvalstis nevar atkāpties, mērķis ir izveidot un veicināt savstarpēju uzticamību, kas ir savstarpējas atzišanas pamatā un pati ir uzskatāma par brīvības, drošības un tiesiskuma telpas stūrakmeni.

31. Attiecībā uz šādu “minimālo” noteikumu un plašākā nozīmē direktīvu normu, kas uz tiem attiecas, interpretāciju, es redzu trīs iespējamās sekas.

32. Pirmkārt, jēdziens “minimālie noteikumi”, kura vietā es labprātāk izmantotu jēdzienu “noteikumi, kas nepieļauj atkāpes”, nebūtu, kā tas pārāk bieži un ne bez ierunām tiek darīts, jāinterpretē sašaurināti, itīn kā apzīmējot mazsvarīgākus noteikumus. Kā tas iepriekš jau minēts, faktiski runa ir par procesuālo principu, kuri kriminālprocesā nodrošina pamattiesību īstenošanu un ievērošanu, kas ir pamatā kopīgajām vērtībām, obligāto bāzi, kura padara Savienību par uz tiesiskas valsts principu balstītu sistēmu.

33. Otrkārt un ņemot vērā iepriekš minēto, noteikumi, kas pieņemti, balstoties uz LESD 82. panta 2. punktu, lai nodrošinātu to pilnīgu efektivitāti, ir jāinterpretē šī vārda tiešajā izpratnē, ja vien šāda interpretācija, kas veicina tiesību aizsardzību, vienlaikus veicinās savstarpēju uzticēšanos un attiecīgi atvieglos savstarpēju atzišanu. Šo noteikumu piemērošanas jomas sašaurināšana, ja tekstus lasa burtiski, var kavēt savstarpēju atzišanu un attiecīgi – brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi.

34. Treškārt, LESD 82. panta 2. punkta pirmās daļas pēdējā teikumā atgādinātais Savienības likumdevēja pienākums ņemt vērā dalībvalstu tiesību tradīcijas un tiesību sistēmas, nozīmē, ka nevar tikt uzspiesta vienota procesuāla sistēma. Tomēr, pat esot tik daudzveidīgām, valstu procesuālajām sistēmām to īstenošanas laikā, lai tās netiktu atzītas par nederīgām, ir jārespektē attiecīgie principi. Šādas kontroles īstenošana galvenokārt ir valstu tiesu atbildība, un tām, ja rodas sarežģījumi, ir iespēja lūgt Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu. Šajā sakarā jāatzīmē, ka krimināltiesību jautājumi, it īpaši šaurā nozīmē, ir tiesu iestāžu kompetencē un ka dalībvalstu konstitucionālās tradīcijas tām liek aizsargāt indivīda brīvības.

35. Aplūkojamo direktīvu priekšmets un tiesību normas, kuras ir paskaidrotas [preambulas] apsvērumos, neapšaubāmi iekļaujas LESD 82. panta darbības jomā un tādējādi pakļaujas iepriekš aprakstītajai interpretācijas metodei, kuru es iesaku Tiesai pieņemt.

B – Par pirmo jautājumu

36. Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai Direktīvas 2010/64 1. panta 2. punkts, kā arī 2. panta 1. un 8. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka personai, kurai adresēts rīkojums par soda uzlikšanu un kura nepārvalda rīkojumu izsniegušās tiesas darba valodu, netiek ļauts iesniegt pārsūdzību par šo spriedumu tās dzimtajā valodā.

37. Vispirms ir jānovērš jebkādas neskaidrības, ko varētu radīt pirmā jautājuma formulējums attiecībā uz dalībvalstu brīvību noteikt tiesvedības valodu.

38. Direktīvas 2010/64 mērķis nav ietekmēt un tā arī nekādi neietekmē dalībvalstu brīvību izvēlēties tiesvedības valodu, proti, valodu, kurā tiek sagatavoti procesuālie dokumenti un kurā notiek tiesu sēdes. Šis direktīvas mērķis, gluži pretēji, ir saglabāt šo brīvību, cenšoties rast līdzsvaru ar noziedzīga nodarījuma izdarīšanā aizdomās turētās vai apsūdzētās personas tiesību aizsardzību, nodrošinot tai tiesības saņemt bezmaksas un pienācīgu lingvistisku palīdzību, ja tā nerunā valodā, kurā notiek tiesvedība, vai nesaprot to⁷.

39. Tādējādi GVG 184. panta noteikumi, kas pieprasa ievērot vācu valodu kā tiesvedības valodu, nav pretrunā Direktīvai 2010/64⁸.

40. Tomēr aizdomās turētajam vai apsūdzētajam fiziski nav iespējams izteikties valodā, kuru tie nepārvalda. Tam, lai viņi varētu efektīvi piedalīties represīvajā procedūrā un īstenot savas tiesības uz aizstāvību, noteikti ir vajadzīga tulka vai tulkotāja iesaistīšanās. Tā tas notika, kad policijas izmeklēšanas stadijā *G. Covaci* izmantoja tulka palīdzību nopratināšanas laikā policijā.

41. Šis lingvistiskais šķērslis izpaužas visā procesa laikā. Tādējādi pārsūdzības iesniegšanā par tiesas spriedumu nevar iztikt bez tulka vai tulkotāja pakalpojumiem, lai iebildumi, kas izteikti valodā, kuru pārvalda apsūdzētā persona, tiktu izteikti tiesvedības valodā.

42. Vispirms ir jānosver, ka pretēji tam, kā varētu secināt no iesniedzējtiesas lēmuma, un kā tas izriet no Vācijas valdības apsvērumiem, Vācijas tiesības, šķiet, ļauj tādai apsūdzētai personai kā, piemēram, *G. Covaci* iesniegt iebildumus pret rīkojuma par soda uzlikšanu valodā, kuru tā pārvalda. Turklāt šis pašas tiesības un, it īpaši, GVG 187. pants, šķiet, garantē šādai personai pienācīgu lingvistisku palīdzību, lai iztulkotu šādu prasību tiesvedības valodā.

43. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda Vācijas tiesību atbilstība Direktīvas 2010/64 attiecīgajiem noteikumiem, ņemot vērā turpmāk izklāstītos apsvērumus.

44. Direktīva 2010/64 nodrošina tiesības uz bezmaksas un pienācīgu lingvistisku palīdzību, lai aizdomās turētās vai apsūdzētās personas, kas nerunā valodā, kurā notiek kriminālprocess, vai nesaprot to, varētu pilnībā īstenot savas tiesības uz aizstāvību un lai tiktu nodrošināta lietas taisnīga izskatīšana. Kā to pareizi norāda Vācijas valdība, šeit ir jāizvērtē, vai šī lingvistiskā palīdzība ir piemērojama prasības iesniegšanā⁹. Konkrētāk, ir jānosaka, vai maksu par tulkotāja vai tulka šajā sakarā sniegtajiem pakalpojumiem sedz aizstāvība, uzliekot tai pienākumu iesniegt prasību vācu valodā, vai apsūdzības puse, ļaujot aizstāvībai iesniegt prasību citā valodā, kas nav tiesvedības valoda.

7 — Skat. minētās direktīvas preambulas 17. apsvērumu.

8 — Šādu secinājumu, manuprāt, atbalsta spriedums *Runevič-Vardyn* un *Wardyn* (C-391/09, EU:C:2011:291), kurā Tiesa, raugoties plašāk, nosprieda, ka "atbilstoši LES 3. panta 3. punkta ceturtajai daļai, kā arī Hartas 22. pantam Savienība respektē kultūru un valodu daudzveidību" (86. punkts) un ka "saskaņā ar LES 4. panta 2. punktu Savienība tāpat respektē savu dalībvalstu nacionālo identitāti, kas ietver arī valsts oficiālās valodas aizsardzību" (*idem*).

9 — Vācijas valdības rakstveida apsvērumu 24. un 29. punkts.

45. Manuprāt, šajā stadijā ir svarīgi precizēt, ka mana atbilde nevar aprobežoties tikai attiecībā uz rīkojuma par soda uzlikšanu gadījumiem. Viedokļu sadursme un nepieciešamība saskaņot tiesvedības valodu ar apsūdzētās personas valodu nav tādas grūtības, kas būtu raksturīgas tikai šāda veida vienkāršotam procesam.

46. Vienkāršotajam sprieduma pieņemšanas procesam, kāds ir rīkojums par soda uzlikšanu, protams, ir īpašas iezīmes, kas saistītas ar tiesību uz aizstāvību īstenošanu. Tādējādi, tas, ka apsūdzētā persona nepiedalās tiesas sēdē, liedz tai jebkādu iespēju tiesai izklāstīt savu notikumu versiju pirms prasības iesniegšanas par tai adresētu rīkojumu par soda uzlikšanu. Šādu rīkojuma par soda uzlikšanu iezīmi uzsvēra Eiropas Komisija, apgalvojot, ka tas, ka nav notikusi tiesas sēde, liedza aizstāvim iespēju īstenot savas tiesības uz mutisko tulkojumu un līdz ar to tikai iespēja iesniegt prasību savā dzimtajā valodā tai sniedz iespēju sevi aizstāvēt, tiesas sēdes laikā izmantojot tulka palīdzību¹⁰.

47. Es neizmantošu Komisijas ierosināto argumentāciju. Būtu pārāk vienkāršoti uzskatīt prasību pret rīkojumu par soda uzlikšanu par veidu, kā izmantot tiesības uz mutisko tulkojumu tiesas sēdes laikā. Pirmkārt, tiesībām uz mutisko tulkojumu, kādas tās aizsargā Direktīva 2010/64, ir daudz plašāka darbības joma nekā tikai to izmantošana tiesas sēdē. Otrkārt, pretēji tam, ko, šķiet, uzskata Komisija, tiesas sēde nav vienīgais posms, kas ļauj nodrošināt procesuālu taisnīgumu. Procesuālas garantijas darbojas visā represīvajā procesā. Tā kā prasības iesniegšana pats par sevi jau ir procesuāls solis, tad, manuprāt, ir nepiemēroti uzskatīt prasību tiesā par līdzekli, lai tiesas sēdē piekļūtu tiesību uz aizstāvību īstenošanai, neuzskatot to pašu par sevi kā līdzekli aizstāvim īstenošanas savas tiesības, kas tai pienākas visā procesā.

48. Es uzskatu, ka tāpēc ir svarīgi izskatīt pirmo jautājumu vispārīgā veidā un noteikt, vai apsūdzētā persona jebkurā represīvā, vienkāršotā vai parastā procesā, iesniedzot prasību, var bez atlīdzības izmantot tulka vai tulkotāja palīdzību. Šajā sakarā nav svarīgi, vai šāda persona jau ir izmantojusi tulka vai tulkotāja palīdzību tiesas sēdē pirms konkrētās prasības celšanas.

49. Dokumentam par pārsūdzības celšanu, kas pamatlietā ir iebildumi pret rīkojumu par soda uzlikšanu, ir tāda īpašība, ka tas ir kriminālprocesa dokuments, kuru apsūdzētā persona adresējusi kompetentām tiesu iestādēm, nevis dokuments, ko šīs iestādes adresējušas apsūdzētajai personai. Iesniedzējtiesas uzdotais jautājums aicina novērtēt, cik lielā mērā tiesības uz lingvistisku palīdzību ir jāpiemēro šāda veida dokumentiem.

50. Direktīvas 2010/64 1. pants paredz tiesības uz lingvistisku palīdzību kriminālprocesā. Precīzāk, šī direktīva aizsargā, pirmkārt, tiesības uz tulka palīdzību, un, otrkārt, tiesības uz tulkotāja palīdzību, katrai no tām veltot atsevišķu pantu, lai nostiprinātu aizsardzību¹¹. Turklāt šāda pieeja atšķiras no ECPAK izvēlētas, kuras 6. panta 3. punkta e) apakšpunktā ir paredzētas vienīgi tiesības uz tulka palīdzību, jo Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir paplašinājusi šīs tiesības attiecībā uz procesa atsevišķu dokumentu rakstisko tulkojumu¹².

51. Manuprāt, nav šaubu, ka dokuments par pārsūdzības celšanu ietilpst Direktīvas 2010/64 piemērošanas jomā, kuru Savienības likumdevējs vēlējas īpaši paplašinātu, proti, lai tā aptvertu visu kriminālprocesu.

10 — Komisijas rakstveida apsvērumu 44. un nākamie punkti.

11 — Skat. Monjean-Decaudin, S., *La traduction du droit dans la process judiciaire – Contribution à l'étude de la linguistique juridique*, Dalloz, Parīze, 2012, 149. un nākamās lpp.

12 — Skat. spriedumu *Luedicke, Belkacem un Koç* pret Vāciju, 1978. gada 28. novembris, A sērija, Nr. 29, 48. punkts.

52. Jāatzīmē, ka saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 2. punktu tiesības uz mutisko un rakstisko tulkojumu “attiecas uz personām no brīža, kad dalībvalsts kompetentās iestādes [...] ir šīs personas informējušas par to, ka tās tiek turētas aizdomās vai ir apsūdzētas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, *līdz brīdim, kad process*, tostarp attiecīgā gadījumā iztiesāšana un jebkādu pārsūdzību izskatīšana, *ir pabeigts* un ir galīgi noteikts, vai šī persona ir izdarījusi noziedzīgo nodarījumu”¹³.

53. Kā tas ir norādīts iepriekš, tiesības uz lingvistisku palīdzību Direktīvā 2010/64 ir sadalītas kā divas viena otru papildinošas tiesības, proti, pirmkārt, šīs direktīvas 2. pantā ir paredzētas tiesības uz mutisko tulkojumu un, otrkārt, minētās direktīvas 3. pantā ir noteiktas tiesības uz būtisku dokumentu rakstisku tulkojumu.

54. Viena no grūtībām, kas rodas sakarā ar izskatāmo jautājumu, ir noteikt, kurš no šiem abiem pantiem ir atbilstošā tiesību norma situācijā, kura tiek aplūkota pamatlietā. Šādu grūtību rezultātā, lai gan visi ir vienisprātis, ka tiesības iesniegt iebildumus vai pārsūdzību par notiesājošu spriedumu krimināllietā ir būtiskas aizstāvības tiesības, tomēr apsūdzētai personai var tikt liegta konkrēta iespēja izmantot šīs tiesības, kas nozīmē, ka tai tiek atņemti valsts tiesībā noteikto tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Tādējādi, kā es to norādīju ievada apsvērumos, Direktīvas 2010/64. panti ir jāinterpretē plaši saskaņā ar mērķi stiprināt personu tiesības kriminālprocesā. Šajā sakarā ir jānoskaidro, kurš no šīs direktīvas pantiem, kura ir pārsteidzoši nepilnīga, ņemot vērā tās noteikumu centrālo nozīmi, proti, 2. vai 3. pants, vislabāk nodrošina apsūdzētai personai tiesības efektīvi izmantot valsts tiesībās noteiktos tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

55. Attiecībā uz dokumentu par pārsūdzības celšanu, manuprāt, tam ir jāizslēdz jebkāda tiesību uz rakstisko tulkojumu piemērošana, kas aizsargāta ar Direktīvas 2010/64 3. pantu, par labu šīs direktīvas 2. panta piemērošanai.

56. Saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta 1. punktu kriminālprocesā apsūdzētai personai, lai saglabātu taisnīgu procesu, ir jābūt iespējai saņemt visu savu tiesību uz aizstāvību īstenošanai būtisku dokumentu rakstveida tulkojumu. Neskarot lēmumus par brīvības atņemšanu, apsūdzības vai apsūdzības rakstu, kā arī spriedumus, kas ir skaidri paredzēti Direktīvas 2010/64 3. panta 2. punktā, būtiskos dokumentus, kuriem vajadzīgs rakstveida tulkojums, brīvi nosaka kompetentās iestādes.

57. Dokuments par pārsūdzības celšanu neapšaubāmi ir būtisks tiesību uz aizstāvību īstenošanai. Tomēr aizstāvība nevar pieprasīt tulkojumu tiesvedības valodā, pamatojoties uz šīs direktīvas 3. pantu. Minētā 3. panta formulējums apliecina, ka tas ir paredzēts tikai tam, lai reglamentētu būtisku dokumentu tulkojumu no tiesvedības valodas uz valodu, kuru saprot apsūdzētā persona. Par to liecina tas, ka būtiski dokumenti, kas uzskaitīti Direktīvas 2010/64 3. panta 2. punktā, lai arī šis saraksts nav pilnīgs, ir dokumenti, ko izsniedz kompetentā tiesas iestāde. Turklāt no šīs pašas direktīvas 3. panta 4. punkta var skaidri secināt, ka būtisku dokumentu tulkojums minētās direktīvas sistēmā ir paredzēts ar mērķi, “lai aizdomās turētās vai apsūdzētās personas zinātu tām inkriminētos faktus”.

58. Aizdomās turētie vai apsūdzētās personas var izmantot tiesības uz būtisku dokumentu rakstisku tulkojumu tikai ar nosacījumu, ka tie nesaprot valodu, kurā tie ir uzrakstīti. Saprast dokumentu, izprast tā nozīmi nozīmē, ka aizstāvība to ir saņēmusi, nevis izsniegusi. Līdz ar to Direktīvas 2010/64 3. pants attiecas vienīgi uz kompetentu tiesu iestāžu izsniegtu dokumentu tulkojumu, kurus apsūdzētajai personai būtu jāsaprot, kā, piemēram, lēmumus par brīvības atņemšanu un spriedumus.

59. Tādējādi problēma saistībā ar lingvistisku palīdzību, lai persona varētu celt prasību pret spriedumu krimināllietā, būtu jārisina, pamatojoties uz šīs direktīvas 2. pantu.

13 — Mans izcēlums.

60. Šajā 2. pantā ir noteiktas tiesības uz mutisko tulkojumu. Tajā ir paredzēta tulka palīdzība visā kriminālprocesā, ja aizdomās turētais vai apsūdzētā persona nerunā vai nesaprot tiesvedības valodu. Pretēji minētās direktīvas 3. pantam Direktīvas 2010/64 2. panta izpratnē aizstāvība var lūgt lingvistisku palīdzību, “ne tikai lai saprastu, bet arī lai tiktu saprasta”.

61. Ja apsūdzētā persona nespēj izteikties tiesvedības valodā, tad tai ir tiesības saņemt tulka pakalpojumus, lai argumenti, kas izteikti valodā, ko tā pārvalda, mutiski, rakstveidā vai, iespējams, izmantojot zīmju valodu, ja tai ir dzirdes vai runas traucējumi, tiktu pārtulkoti tiesvedības valodā.

62. Tādējādi Direktīvas 2010/64 2. pants ir piemērojams gan attiecībā uz aizstāvībai adresētiem paziņojumiem vai dokumentiem, gan attiecībā uz aizstāvības kompetentām tiesu iestādēm adresētiem paziņojumiem vai dokumentiem.

63. Turklāt, kā mēs to jau redzējām, no šīs direktīvas 1. panta 2. punkta formulējuma nepārprotami izriet, ka tiesības uz lingvistisku palīdzību ir plaši piemērojamas un ka aizstāvība visa procesa laikā var pieprasīt tulka pakalpojumus bez maksas, tostarp arī ceļot prasību.

64. Turklāt, lai gan tulka palīdzība parasti ir nepieciešama tiesas sēdē, Direktīvas 2010/64 2. panta 1. punkta formulējums liecina, ka šāda palīdzība nekādi nav ierobežota tikai attiecībā uz kriminālprocesa mutvārdu posmu. Tulka palīdzība var tikt pieprasīta arī tajā procesa posmā, kad tiek celta prasība pret spriedumu krimināllietā.

65. Šādu interpretāciju atbalsta šīs pašas direktīvas 2. panta 2. punkta formulējums, kas nosaka tulka bezmaksas palīdzību attiecībās starp aizdomās turētajām vai apsūdzētajām personām un viņu juriskonsultiem.

66. No šīs tiesību normas izriet, ka, ja vien tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, aizdomās turētie vai apsūdzētās personas var bez atlīdzības izmantot tulka pakalpojumus saziņai ar savu juriskonsultu, “lai iesniegtu prasību vai citus procesuālos pieteikumus”.

67. Es neredzu nekādu iemeslu izslēgt iespēju apsūdzētai personai, kurai nav advokāta, arī izmantot tulka palīdzību, lai iesniegtu prasību pret spriedumu krimināllietā.

68. Rīkojums par soda uzlikšanu, kas izsniegts vienkāršotā kriminālprocesā, ir tiesas nolēmums, pret kuru apsūdzētā persona var celt iebildumus bez juriskonsulta palīdzības rakstveidā vai mutvārdos tiesas kancelejā, kas izsniegusi rīkojumu. Ja *G. Covaci* būtu apsūdzēts parastā procesā, klātesot advokātam, tad viņš būtu varējis bez maksas izmantot tulka pakalpojumus, lai iesniegtu prasību pret spriedumu, kas pasludināts pret viņu.

69. Manuprāt, tiesības uz tulka bezmaksas pakalpojumiem, iesniedzot prasību, nedrīkst tikt pakļautas nosacījumam par advokāta iesaisti, būtiski neskarot apsūdzētās personas, kas pati vēlas veikt procesuālas darbības, tiesību uz aizstāvību īstenošanu.

70. Direktīvas 2010/64 mērķis atbalsta interpretāciju, saskaņā ar kuru apsūdzētā persona, kura nepārvalda tiesvedības valodu, var iesniegt prasību pret spriedumu krimināllietā valodā, ko tā pārvalda, un izmantot tulka palīdzību, lai šo prasību iztulkotu tiesvedības valodā.

71. Šajā sakarā minētās direktīvas preambulas 17. apsvērumā ir skaidri noteikts, ka tās mērķis ir “nodrošināt bezmaksas un pienācīgu lingvistisku palīdzību, lai aizdomās turētās vai apsūdzētās personas, kas nerunā valodā, kurā notiek kriminālprocess, vai nesaprot to, varētu pilnībā īstenot savas tiesības uz aizstāvību un lai tiktu nodrošināta lietas taisnīga izskatīšana”.

72. Šajā sakarā, lai pilnībā īstenotu tiesības uz aizstāvību, ir vajadzīgs, pirmkārt, lai apsūdzētā persona prasību pret spriedumu krimināllietā varētu iesniegt valodā, kuru tā pārvalda, un, otrkārt, lai tulka palīdzība tai būtu pieejama, lai pārtulkotu šo pārsūdzību tiesvedības valodā. Kopumā ir jāņem vērā, ka, gatavojot prasību, apsūdzētās personas griba apstrīdēt savu notiesāšanu tiek īstenota ar šīs prasības tulkojumu tiesvedības valodā.

73. Tulka iesaistīšana ļaus apsūdzētajai personai izklāstīt kompetentajai tiesu iestādei savus argumentus un savus aizstāvības pamatus vai, izmantojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas sniegto formulējumu “sevi aizstāvēt, tostarp sniedzot tiesai savu versiju par notikumiem”¹⁴. Prasības celšana pret spriedumu krimināllietā ļauj apsūdzētajai personai izklāstīt iemeslus, kāpēc šis spriedums ir apstrīdams. Atteikums tai izmantot tulka palīdzību šādas prasības iesniegšanā radītu šķēršļus vai pat iznīcinātu šīs personas tiesību uz aizstāvību īstenošanu.

74. Tiesas sēdē Francijas valdība aizstāvēja interpretāciju, saskaņā ar kuru Direktīva 2010/64 pieļauj, ka dalībvalsts pieprasa, pretējā gadījumā atzīstot to par nepieņemamu, lai persona iesniegtu prasību kompetentās tiesas tiesvedības valodā, ar nosacījumu, ka tā iepriekš šai personai nodrošina tulka vai tulkotāja palīdzību. Šāda nostāja, manuprāt, liecina par to, ka nav skaidras izpratnes par minimālu normu jēdzienu. Minētā valdība faktiski, lai saglabātu minētās direktīvas ierobežojošo interpretāciju, savu nostāju balsta uz argumentu, saskaņā ar kuru šī direktīva attiecas tikai uz minimālo normu pieņemšanu. Kā es to jau norādīju ievada apsvērumos, šāda argumentācija man šķiet nepareiza. Mērķis sasniegt efektīvāku tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kas ietver kriminālprocesā aizdomās turēto un apsūdzēto personu procesuālo tiesību stiprināšanu, gluži pretēji, pieprasa plašu Direktīvas 2010/64 interpretāciju, proti, tādu interpretāciju, kas nodrošinātu labāku attiecīgo personu tiesību uz aizstāvību aizsardzību.

75. Manuprāt, nav ne mazāko šaubu, ka tādā situācijā kā pamatlietā, ko raksturo salīdzinoši īss prasības celšanas termiņš, proti, piecpadsmit dienas, vispirms personai, kurai adresēts rīkojums par soda uzlikšanu, lai apturētu termiņu, ir jāļauj iebilst pret to, bet tulkis, lai nodrošinātu prasības tulkojumu tiesvedības valodā, tiek iesaistīts tikai pēc tam. Francijas valdības aizstāvētais risinājums, saskaņā ar kuru tulkis tiek piesaistīts tikai pirms prasības iesniegšanas, tādā situācijā kā pamatlietā varētu padarīt ļoti grūtu, pat neiespējamu prasības celšanu noteiktajā termiņā. Šai problēmai pievienojas jautājums par to, kādā valodā personai, kurai adresēts spriedums krimināllietā, būtu jāiesniedz lūgums par tulka pakalpojumu nodrošināšanu, lai noformētu savu prasību. Uz šo jautājumu, kas Francijas valdībai tika uzdots tiesas sēdē, tā atbildi nesniedza.

76. Visbeidzot, ir jānorāda, ka Direktīva 2010/64 atstāj dalībvalstīm novērtējuma brīvību, izvēloties veidu, kādā sniedzams mutiskais tulkojums, ciktāl tas ir bez maksas un pietiekami kvalitatīvs, lai saglabātu procesuālo taisnīgumu un ļautu aizstāvībai īstenot savas tiesības.

77. Tulka sniegtā palīdzība atkarībā no attiecīgā procesa īpatnībām var izpausties dažādos veidos. Protams, palīdzība var būt mutvārdu, ja tulkis ir personiski klātesošs un sinhroni tulko aizstāvības vai tai adresētos argumentus. Tas var notikt arī zīmju valodā, ja, piemēram, personai ir dzirdes vai runas traucējumi un tā nevar izteikties mutvārdos. Turklāt Direktīvas 2010/64 2. panta 6. punktā ir paredzēts, ka gadījumos, ja tulka personiska klātbūtne nav nepieciešama, var izmantot tādas sakaru tehnoloģijas kā videokonferences vai saziņa pa tālruni vai internetu. Pastāv arī iespēja, ka lingvistiska palīdzība izpaužas tādējādi, ka prasības veidlapa tiek iztulkota vienā vai rakstīta divās valodās, kā to ierosina Komisija¹⁵. Tādējādi tādām notiesājošām spriedumam krimināllietā, kad to paziņo vai nosūta attiecīgajai personai, par kuru nevienam šaubu, ka tas ir jātulko, un kuram ir skaidrs juridiskais pamats, varētu tikt pievienota izdruka šīs personas valodā, kura tai būs tikai jāaizpilda, ja tā to uzskatīs par vajadzīgu, un jānosūta atpakaļ uz tās tiesas adresi, kurā iesniedzama prasība.

14 — Skat. spriedumu *Kamasinski* pret Austriju, 1989. gada 19. decembris, A sērija, Nr. 168, 74. punkts.

15 — Komisijas rakstveida apsvērumu 52. punkts.

78. Turklāt jāatzīmē, ka tiesības uz mutisko tulkojumu neizpaužas vienīgi kā palīdzība ar mutisku tulkojumu personai, kura nerunā tiesvedības valodā. Šīs tiesības var izpausties arī kā aizstāvības tādā dokumentā kā prasības pieteikums pausto apsvērumu rakstveida tulkojums.

79. Gluži pretēji, kā tas skaidri izriet no Direktīvas 2010/64 3. panta 7. punkta, būtisku dokumentu tulkojums var būt arī mutvārdos.

80. Šajā lietā, gatavojot iebildumus pret rīkojumu par soda uzlikšanu, tulka palīdzība var tikt saņemta gan mutiski, gan rakstiski. Saskaņā ar *StPO* 410. panta 1. punktu iebildumi pret rīkojumu par soda uzlikšanu var tikt iesniegti vai nu rakstiski, vai kā protokols tās tiesas kancelejā, kas izsniegusi šo rīkojumu. Manuprāt, nav nekādu šaubu, ka, ja kompetētās tiesas kanceleja nodrošina tulka palīdzību mutiski iesniegtās prasības ietvaros, tāda palīdzība tāpat ir jānodrošina, ja prasība tiek formulēta rakstveidā.

81. Tāpēc jāsecina, ka Direktīvas 2010/64 1. panta 2. punkts, kā arī 2. panta 1. un 8. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādus dalībvalsts tiesību aktus, kādi ir pamatlietā, kuros ir paredzēts izmantot konkrētu valodu kā tiesvedības valodu šīs valsts tiesās. Tomēr šīs pašas tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tās ļauj personai, pret kuru pieņemts notiesājošs spriedums krimināllietā un kura nepārvalda tiesvedības valodu, iesniegt savā valodā prasību pret šādu spriedumu, ar nosacījumu, ka kompetētā tiesu iestāde nodrošina, lai, piemērojot tiesības uz mutisko tulkojumu, kas pienākas apsūdzētajai personai saskaņā ar šīs direktīvas 2. pantu, tiktu nodrošināts prasības tulkojums tiesvedības valodā.

C – Par otro jautājumu

1) Ievada apsvērumi

82. Kriminālprocesā notiesājoša sprieduma izpilde paredz, ka tas ir izpildāms. Šis jēdziens atšķiras no galīga sprieduma jēdziena noteiktos apstākļos, tostarp turpmāk minētajos.

83. Notiesājoša sprieduma izpilde paredz, ka visi tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir tikuši izsmelti, bet šādas situācijas nav izskatāmajā gadījumā, jo notiesātā persona tos netika izmantojusi.

84. Šis otrais pieņēmums nozīmē, ka notiesātā persona ir bijusi informēta par notiesājošo spriedumu un ka tā apzināti to nav apstrīdējusi.

85. Ja attiecīgā persona ir bijusi klāt notiesājošā sprieduma pasludināšanā, nav sarežģījumu un, beidzoties prasības celšanas termiņam, spriedums kļūst izpildāms un, šajā lietā, arī galīgs.

86. Ja attiecīgā persona nav bijusi klāt notiesājošā sprieduma pasludināšanā, tai ir jāpaziņo šis spriedums, bet spriedums kļūst izpildāms tikai pēc tam, kad tas paziņots šai personai, un pēc tam, kad beidzies tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošanas termiņš, kurš sākas pēc šīs formalitātes izpildes.

87. Notiesātā persona var arī nesaņemt paziņojumu zināmā mērā pašas vainas dēļ (piemēram, informācijas noplūde) vai no sevis neatkarīgu iemeslu dēļ (piemēram, dienestu, kas atbildīgi par paziņošanu, kļūdas dēļ). Tādos gadījumos tomēr ir nepieciešams, lai spriedums tiktu izpildīts, un tātad, lai tas būtu izpildāms. To tad minētajai personai izsniedz oficiālā ceļā, šajā gadījumā – ar pilnvarotas personas starpniecību, bet tas nepadara šo spriedumu galīgu un līdz ar to, ja attiecīgā persona ir tikusi atrasta un/vai informēta par sprieduma krimināllietā esamību, ļauj izmantot tiesību aizsardzības līdzekli sprieduma izpildes stadijā.

88. Runājot par izsniegšanas veidu, ko es dēvēju par “oficiālu”, dalībvalstis to var brīvi noteikt atbilstoši tam, ko tās uzskata par piemērotāko.

89. Vācijas procesuālajā sistēmā, kāda tā mums tika izskaidrota tiesas sēdē, gadījumos, kad jau pašā sākumā ir pamats domāt, ka varētu būt grūtības sazināties ar ieinteresēto personu (šajā gadījumā tās dzīvesvieta atrodas ārvalstī), ir paredzēts izmantot pilnvarotu personu, kura, manuprāt, darbojas kā oficiāla kontaktpersona starp tiesas iestādi un apsūdzēto personu. Šādas pilnvarotas personas izmantošana ietver pienākumu tiesu iestādei (pienākums izsniegt tai attiecīgos dokumentus), pienākumu pilnvarotajai personai (pienākums nosūtīt saņemtos dokumentus apsūdzētajai personai) un pienākumu apsūdzētajai personai sazināties ar pilnvaroto personu, lai saņemtu informāciju par procesa gaitu.

90. Tiesas pilnvarotajai personai nosūtīts spriedums, kas tai jāpaziņo tālāk, ir tāds procesuāls dokuments, ar kuru tiek aizsākts termiņš, pēc kura beigām notiesājošs spriedums kļūst izpildāms.

91. Šī procesuālā sistēma, kas ir pieņemta Vācijas tiesību aktos, nav nosodāma pati par sevi, ja nu vienīgi attiecībā uz to, kā tiek ievērota LESD 82. panta 2. punkta pirmās daļas pēdējā teikumā noteiktā norma, proti, tas, ka noteikumos, kas pieņemti, pamatojoties uz šo punktu, būtu jāņem vērā dalībvalstu tiesību tradīciju un tiesību sistēmu atšķirības.

92. Vai ir arī nepieciešams, lai minētā procesuālā sistēma tās īstenošanas stadijā atbilstu vajadzībai īstenot apsūdzētās personas tiesības uz aizstāvību, ir jāpārbauda, sniedzot atbildi uz otro jautājumu.

2) Mana analīze

93. Ar savu otro jautājumu *Amtsgericht Laufen* būtībā lūdz Tiesu nospriest, vai Direktīvas 2012/13 2. pants, 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādus dalībvalsts tiesību aktus, kādi ir pamatlietā, kuros ir paredzēts, ka kriminālprocesā apsūdzētā persona, kura nedzīvo šajā valstī, pilnvaro citu personu, lai tai tiktu izsniegts pret pilnvarotāju pieņemtais rīkojums par soda uzlikšanu, un pēc tam pilnvarotā persona šo rīkojumu ar parastu vēstuli nosūta apsūdzētajai personai, lai sagatavotu iebildumus par šo rīkojumu divu nedēļu laikā no tā izsniegšanas pilnvarotajai personai brīža.

94. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Amtsgericht Laufen* precizē, ka *StPO* 116., 127. a un 132. pantā noteiktā pilnvarotas personas iecelšana nozīmē, ka termiņš prasības celšanai pret kriminālprocesā pieņemto spriedumu sākas pēc šāda sprieduma izsniegšanas norādītajai pilnvarotajai personai. Tā pēc tam nosūta spriedumu apsūdzētajai personai ar parastu vēstuli bez apstiprinājuma par nosūtīšanu un/vai saņemšanu. Tādēļ neesot nozīmes, it īpaši aprēķinot prasības celšanas termiņu, zināt, vai un kad apsūdzētā persona faktiski ir saņēmusi spriedumu, kas pieņemts kriminālprocesā. Šajā nolūkā iesniedzējtiesa norāda, ka attiecībā uz rīkojumu par soda uzlikšanu apsūdzētajai personai pašai ir jāseko līdzi tam, lai tā to saņemtu un lai tas sniegtu pirmo pieeju tiesai.

95. Direktīva 2012/13 saskaņā ar tās 1. pantu aizsargā “aizdomās turēto vai apsūdzēto personu tiesības uz informāciju par viņu tiesībām kriminālprocesā un par viņiem izvirzīto apsūdzību”.

96. Šie divi tiesību uz informāciju aspekti ir noteikti divos atšķirīgos šīs direktīvas pantos, kurus iesniedzējtiesa lūdz interpretēt. Minētās direktīvas 3. pants saskaņā ar tā nosaukumu skar “tiesības uz informāciju par tiesībām”. Direktīvas 2012/13 6. pants attiecas uz “tiesībām uz informāciju par apsūdzību”.

97. Saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 1. punktu “dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētie vai apsūdzētās personas nekavējoties saņemtu informāciju vismaz par šādām procesuālajām tiesībām [kas minētas a) līdz e) apakšpunktā], kā tās piemērojamas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, lai nodrošinātu minēto tiesību efektīvu īstenošanu”. Starp minētajām procesuālajām tiesībām šīs direktīvas 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzētas “tiesības tikt informētam par apsūdzību saskaņā ar 6. pantu”.

98. Jāatgādina, ka atbilstoši Direktīvas 2012/13 6. panta 1. punktam “dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētie vai apsūdzētās personas saņemtu informāciju par noziedzīgo darbību, kuras izdarīšanā viņus tur aizdomās vai apsūdz. Minēto informāciju sniedz nekavējoties un tik detalizēti, cik nepieciešams, lai garantētu procesa taisnīgu norisi un tiesību uz aizstāvību efektīvu īstenošanu”.

99. Turklāt minētās direktīvas 6. panta 3. punktā ir paredzēts, ka “dalībvalstis nodrošina, lai ne vēlāk kā tad, kad tiesā tiek iesniegti apsūdzības argumenti, tiktu sniegta detalizēta informācija par apsūdzību, tostarp par noziedzīga nodarījuma būtību un juridisko kvalifikāciju, kā arī apsūdzētās personas līdzdalības pakāpi”.

100. No Direktīvas 2012/13 2. panta 1. punkta izriet, ka tai ir īpaši plaša piemērošanas joma. Tajā noteikts, ka šo direktīvu “piemēro no brīža, kad dalībvalsts kompetentās iestādes ir informējušas personas par to, ka viņas tiek turētas aizdomās vai ir apsūdzētas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, līdz brīdim, kad process ir pabeigts, par ko uzskata brīdi, kad ir galīgi noteikts, vai aizdomās turētais vai apsūdzētā persona ir izdarījusi noziedzīgo nodarījumu, tostarp attiecīgos gadījumos sprieduma pieņemšanu un jebkādu pārsūdzību izskatīšanu”¹⁶.

101. Direktīvas 2012/13 6. panta 1. un 3. punkts ir jālasa kopā ar šīs pašas direktīvas 2. panta 1. punktu. Tādējādi, ciktāl Savienības likumdevējs ir skaidri paredzējis Direktīvas 2012/13 piemērošanu visā kriminālprocesā, no pirmajām izteiktajām aizdomām līdz pat sprieduma pasludināšanai, attiecīgā gadījumā pēc tam, kad ir izsmelti tiesību aizsardzības līdzekļi, ir jāuzskata, ka tiesības tikt informētam par pret personu celto apsūdzību, kas noteiktas minētās direktīvas 6. panta 1. un 3. punktā, ietver tiesības apsūdzētajai personai tikt informētai par tai adresētu notiesājošu nolēmumu krimināllietā pirms prasības par šādu nolēmumu celšanas un šīs celšanas nolūkā.

102. Tādējādi prasība, kas noteikta Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktā un saskaņā ar kuru detalizēta informācija par apsūdzību ir jāsniedz “ne vēlāk kā tad, kad tiesā tiek iesniegti apsūdzības argumenti”, ietver situāciju, kurā rīkojums par soda uzlikšanu ir pasludināts pret apsūdzēto personu un šī persona var sagatavot iebildumus pret minēto rīkojumu, liekot tiesai no jauna, bet šoreiz jau parastā procesā “lemt par apsūdzības argumentiem”.

103. Šādos gadījumos tiesību tikt informētam par pret personu celto apsūdzību mērķis ir ļaut apsūdzētajai personai efektīvi izmantot savas tiesības uz aizstāvību un, it īpaši, iesniegt prasību pret sev adresētu spriedumu krimināllietā.

104. Manuprāt, Vācijas mehānisms par rīkojuma par soda uzlikšanu izsniegšanu pilnvarotajai personai, kas pēc tam ar parastu vēstuli tiek nosūtīts apsūdzētajai personai, principā un ņemot vērā atrunas, ko es izskatīšu turpmāk, nav pretrunā tām tiesībām tikt informētam par pret personu celto apsūdzību, kas ir aizsargātas ar Direktīvas 2012/13 6. panta 1. un 3. punktu.

105. Ir skaidrs, ka šajā direktīvā nav regulēts jautājums par kriminālprocesā pieņemto aktu izsniegšanas kārtību.

16 — Mans izcēlums.

106. Tomēr dalībvalstīm, kad tās nosaka šo izsniegšanas kārtību, ir jānodrošina, lai tās ievērotu tiesības, kas apsūdzētajām personām paredzētas minētajā direktīvā. Tādējādi Vācijas Federatīvās Republikas pieņemtais risinājums, lai izsniegtu rīkojumus krimināllietās, kas adresēti šajā dalībvalstī nedzīvojošām personām, būtu kritizējams tikai tad, ja ar to tiktu pārkāptas personas tiesības tikt informētai par pret viņu celto apsūdzību, plašākā nozīmē – tiesības uz aizstāvību, tostarp tiesības izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

107. Kā es to jau iepriekš esmu norādījis, notiesājošu spriedumu krimināllietā izsniegšana pilnvarotai personai ir Vācijas Federatīvās Republikas izvēlētais veids, kā izpildīt šādus spriedumus gadījumos, kad pastāv varbūtība, ka attiecīgā persona varētu būt grūti sasniedzama pēc minēto spriedumu pasludināšanas, it īpaši, ja tā dzīvo ārvalstīs.

108. Ja tiek norādīta pilnvarota persona dokumentu izsniegšanai, tai nekavējoties ir attiecīgajai personai jānodod notiesājošais spriedums krimināllietā, vajadzības gadījumā ar pievienotu tulkojumu šīs personas valodā.

109. Tiesas sēdē Vācijas valdībai tika uzdots jautājums par to, kas notiek, ja apsūdzētā persona novēloti saņem rīkojumu par soda uzlikšanu un nevar sagatavot iebildumus pret šo rīkojumu divu nedēļu laikā pēc minētā rīkojuma izsniegšanas norādītajai pilnvarotajai personai. Faktiski šādā situācijā rīkojums par soda uzlikšanu var tikt izpildīts, attiecīgā gadījumā izmantojot savstarpēju tiesisko palīdzību krimināllietās. Tādēļ ir ļoti svarīgi zināt, vai rīkojuma par soda uzlikšanu izpildes laikā attiecīgā persona vēl var sagatavot iebildi pret šo rīkojumu par soda uzlikšanu.

110. Vācijas valdība uz šo jautājumu atbildēja apstiprinoši. Tā precizēja, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām¹⁷, ja apsūdzētajai personai nav bijis iespējas sagatavot iebildumus divu nedēļu laikā, tā var pieprasīt, lai tiktu atjaunota iepriekšējā situācija, sākot no brīža, kad tā tikusi informēta par to, ka pastāv pret viņu pasludināts rīkojums par soda uzlikšanu, tostarp šā rīkojuma par soda uzlikšanu izpildes stadijā. Šādā gadījumā apsūdzētā persona tāpat var pieprasīt, lai situācija tiktu labota un tās tiesības uz aizstāvību tiktu ievērotas.

111. Šie skaidrojumi apstiprina, ka Vācijas tiesībās rīkojums par soda uzlikšanu var kļūt izpildāms, nekļūstot galīgs. Tādējādi šā rīkojuma izpildes stadijā apsūdzētajai personai ir jābūt iespējai sagatavot iebildumus pret minēto rīkojumu, ja tā iepriekš nav tikusi informēta par tā esamību.

112. Tomēr ir svarīgi precizēt, ka, lai tas pilnībā atbilstu tiesībām tikt informētam par pret to celto apsūdzību, kuru viens no mērķiem ir ļaut personai, kurai adresēts notiesājošs nolēmums krimināllietā, iesniegt prasību pret šādu nolēmumu, ar Vācijas mehānismu tādas pilnvarotas personas norīkošanai, kurai tiek iesniegts rīkojums par soda uzlikšanu un kura pēc tam šo rīkojumu ar parastu vēstuli nosūta apsūdzētajai personai, nekādi nedrīkst tikt samazināts negrozāmais divu nedēļu termiņš, kas pienākas šai personai, lai tā sagatavotu iebildumus pret minēto rīkojumu.

113. Šajā sakarā var rasties divas situācijas.

114. Pirmajā situācijā persona, par kuru pieņemts rīkojums par soda uzlikšanu, to saņem divu nedēļu laikā pēc minētā rīkojuma izsniegšanas norādītajai pilnvarotajai personai. Tādā situācijā no likumā noteiktā prasības celšanas termiņa, kas noteikts apsūdzētajai personai, lai tā varētu apstrīdēt minēto rīkojumu, nedrīkst tikt atņemts to dienu skaits, kas pagājušas no tā izsniegšanas pilnvarotajai personai, kas dzīvo valstī, kurā atrodas tiesa, līdz brīdim, kad attiecīgā persona saņēmusi vēstuli ar nolēmumu par viņas notiesāšanu krimināllietā. Pretējā gadījumā ar dokumenta izsniegšanu pilnvarotajai personai, kam seko tā nosūtīšana ar parastu vēstuli apsūdzētajai personai, tiktu saīsināts likumā noteiktais termiņš, kas pienākas šai personai, lai tā apstrīdētu pret viņu pieņemto rīkojumu par soda uzlikšanu, jo tad šis

17 — Šķiet, ka Vācijas valdība atsaucas uz *StPO* 44. pantu, kurā ir paredzēta noilguma atcelšana, ja persona no sevis neatkarīgu apstākļu dēļ nav varējusi ievērot prasības celšanas termiņu.

mehānisms varētu nedot tai pietiekami daudz laika, kas vajadzīgs aizstāvības sagatavošanai. Ja tas liegtu apsūdzētai personai pilnībā izmantot likumā noteikto termiņu, lai tā varētu sagatavot iebildumus pret rīkojumu par soda uzlikšanu, tad šāds mehānisms ietekmētu tiesības uz aizstāvību, kuras saskaņā ar Hartas 48. panta 2. punktu ir jānodrošina visām apsūdzētajām personām.

115. Tas, ka persona rīkojumu par soda uzlikšanu saņem divu nedēļu laikā no šā rīkojuma izsniegšanas pilnvarotajai personai, nedrīkst tai liegt pilnībā izmantot visu likumā noteikto termiņu, uz kuru tai ir tiesības, lai sagatavotu iebildi pret minēto rīkojumu, izņemot gadījumu, kad tas skar tiesības tikt informētam par pret viņu celto apsūdzību.

116. Otrajā situācijā persona, pret kuru pieņemts rīkojums par soda uzlikšanu, to vai paziņojumu par to, iespējams, saņem jau tā izpildes stadijā – pēc divu nedēļu termiņa beigām no brīža, kad šis rīkojums ir izsniegts pilnvarotajai personai. Tādā situācijā šai personai, skaitot no brīža, kad tā ir iepazinusies ar minēto rīkojumu, tomēr pienākas viss likumā noteiktais termiņš, proti, divas nedēļas, lai varētu sagatavot iebildumus pret attiecīgo rīkojumu par soda uzlikšanu.

117. Kopumā, lai arī ir pieļaujams, ka dalībvalsts tādos apstākļos kā pamatlietā pieņem nolēmumu krimināllietā izsniegšanas pilnvarotai personai sistēmu, kā arī nosaka tādu termiņu, sākot no šīs izsniegšanas, pēc kura beigām šādi spriedumi ir izpildāmi, šāda sistēma tomēr nedrīkst liegt apsūdzētajām personām iespēju iesniegt prasību likumā noteiktajā termiņā, kāds paredzēts šīs valsts tiesību aktos, no brīža, kad tās ir informētas par šiem nolēmumiem.

118. Ņemot vērā šos precizējumus, es secinu, ka Direktīvas 2012/13 2. pants, 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu dalībvalsts tiesību aktus, kādi ir pamatlietā, kuros ir paredzēts, ka kriminālprocesā apsūdzētā persona, kura nedzīvo šajā valstī, pilnvaro personu, kurai izsniedzams pret to pasludināts rīkojums par soda uzlikšanu, un pēc tam pilnvarotā persona šo rīkojumu ar parastu vēstuli nosūta apsūdzētajai personai, ar nosacījumu, ka šāds procesuāls mehānisms neliedz šai personai izmantot likumā noteikto divu nedēļu termiņu, kas paredzēts minētās valsts tiesību aktos, lai sagatavotu iebildumus pret rīkojumu par soda uzlikšanu, un šis termiņš ir sākams skaitīt no brīža, kad minētā persona jebkādā veidā iepazīstas ar minēto rīkojumu.

IV – Secinājumi

119. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *Amtsgericht Laufen* uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 20. oktobra Direktīva 2010/64/ES par tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā 1. panta 2. punkts, kā arī 2. panta 1. un 8. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj tādu dalībvalsts tiesību aktus, kādi ir pamatlietā, kuros ir paredzēts izmantot konkrētu valodu kā tiesvedības valodu šīs valsts tiesās. Tomēr šīs tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tās personai, pret kuru pasludināts spriedums krimināllietā un kura nepārvalda tiesvedības valodu, ļauj iesniegt tās dzimtajā valodā prasību par šādu spriedumu, ar nosacījumu, ka kompetentā tiesu iestāde nodrošina, lai, īstenojot tiesības uz mutisko tulkojumu, kas pienākas apsūdzētajai personai saskaņā ar šīs direktīvas 2. pantu, prasības tulkojums tiktu nodrošināts tiesvedības valodā;
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 22. maija Direktīvas 2012/13/ES par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā 2. pants, 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts, kā arī 6. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nav pretrunā tādiem dalībvalsts tiesību aktiem, kādi ir pamatlietā, kuros ir paredzēts, ka kriminālprocesā apsūdzētā persona, kura nedzīvo šajā valstī, pilnvaro personu, kurai izsniedzams pret to pasludināts rīkojums par soda uzlikšanu, un pēc tam pilnvarotā persona šo rīkojumu ar parastu vēstuli nosūta apsūdzētajai personai, ar nosacījumu, ka

šāds procesuāls mehānisms neliedz šai personai izmantot likumā noteikto divu nedēļu termiņu, kas paredzēts minētās valsts tiesību aktos, lai sagatavotu iebildumus pret rīkojumu par soda uzlikšanu, un šis termiņš ir sākams skaitīt no brīža, kad minētā persona jebkādā veidā iepazīstas ar minēto rīkojumu.